

Eiropas Savienības Tiesa pasludina spriedumu par atteikumu piešķirt PVN identifikācijas numuru tāpēc, ka nodokļa maksātājam nav materiāltehnisku un finansiālu iespēju deklarētās saimnieciskās darbības veikšanai

Publicēts: 25.02.2020.

Eiropas Savienības Tiesa (turpmāk – Tiesa) 2013. gada 14. martā ir pasludinājusi spriedumu lietā Nr. C-527/11 *Alessio*. Šajā lietā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts (turpmāk – Senāts) uzdeva Tiesai jautājumus par to, vai Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk – Direktīva) normas ir interpretējami tādējādi, ka tās liedz dalībvalsts nodokļu administrācijai, lai nodrošinātu pareizu PVN iekasēšanu un novērstu krāpšanu, atteikties sabiedrībai piešķirt PVN identifikācijas numuru tikai tāpēc, ka tai, pēc šīs administrācijas domām, nav materiāltehnisku un finansiālu iespēju, lai veiktu deklarēto saimniecisko darbību, un ka šīs sabiedrības kapitāla daļu īpašnieks iepriekš vairākas reizes ir saņēmis šādu numuru sabiedrībām, kuras nekad nav veikušas reālu saimniecisko darbību un kuru kapitāla daļas īpašnieks drīz pēc minētā numura saņemšanas atsavinājis.

Tiesa vērsa uzmanību, ka no Direktīvas 213. panta 1. punkta izriet, ka par nodokļa maksātājiem, kas var pieprasīt piešķirt PVN identifikācijas numuru, tiek uzskatītas ne tikai personas, kuras jau veic saimniecisku darbību, bet arī tās, kas ir paredzējušas uzsākt šādu darbību un veic pirmos kapitālieguldījumus šajā nolūkā. Tādējādi šīs personas šajā savas saimnieciskās darbības sākotnējā posmā var nebūt spējīgas pierādīt, ka tām jau ir materiāltehniskas un finansiālas iespējas šādas darbības veikšanai. Līdz ar to Direktīva liedz dalībvalsts nodokļu administrācijai atteikties piešķirt PVN identifikācijas numuru pieteicējam tikai tāpēc vien, ka tas nespēj pierādīt, ka, iesniedzot savu pieteikumu par reģistrēšanu nodokļa maksātāju reģistrā, tam ir materiāltehniskas un finansiālas iespējas deklarētās saimnieciskās darbības veikšanai.

Tajā pašā laikā Tiesa atzina, ka saskaņā ar Direktīvas 2006/112 273. panta pirmo daļu dalībvalstis ir tiesīgas paredzēt pasākumus, ar kuriem ir iespējams novērst, ka identifikācijas numurus ļaunprātīgi izmanto īpaši uzņēmumi, kuru darbība un līdz ar to nodokļa maksātāja statuss ir tikai fiktīvi. Tomēr šie pasākumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu pareizu nodokļa iekasēšanu un novērstu krāpšanu, un tie nedrīkst sistemātiski apdraudēt tiesības uz PVN atskaitīšanu un tādējādi šī nodokļa neitralitāti. Tiesa vērsa uzmanību, ka, lai atteikums nodokļa maksātāju identificēt ar individuālu numuru tiktu uzskatīts par samērīgu ar mērķi novērst krāpšanu, tam ir jābūt pamatotam ar ticamiem pierādījumiem, kas ļauj objektīvi uzskatīt, ka ir iespējams, ka šim nodokļa maksātājam piešķirtais PVN identifikācijas numurs tiks izmantots krāpnieciski. Tas vien, ka nodokļa maksātājam nav materiāltehnisku un finansiālu iespēju deklarētās saimnieciskās darbības veikšanai, kā arī tas vien, ka šīs sabiedrības kapitāla daļu īpašnieks iepriekš vairākas reizes ir saņēmis šādu numuru sabiedrībām, kuras nekad nav veikušas reālu saimniecisko darbību un kuru kapitāla daļas īpašnieks drīz pēc minētā numura saņemšanas atsavinājis, nav pietiekami apstākļi, lai pierādītu, ka nodokļu maksātājs gatavojas veikt krāpniecisku darbību, tomēr tie var tikt ņemti vērā vispārēji novērtējot krāpšanas risku. Dalībvalsts tiesai ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, valsts nodokļu administrācija ir juridiski pietiekami pierādījusi, ka pastāv ticami pierādījumi, kas ļauj uzskatīt, ka *Alessio* iesniegtais pieteikums reģistrēt to PVN maksātāju reģistrā varētu izraisīt ļaunprātīgu identifikācijas numura izmantošanu vai citu veidu krāpšanos ar PVN.

Ar pilnu sprieduma tekstu iespējams iepazīties www.curia.europa.eu (lieta Nr. C-527/11).

<https://www.tm.gov.lv/lv/eiropas-savienibas-tiesa-pasludina-spriedumu-par-atteikumu-pieskirt-pvn-identifikācijas-numuru-tapeac-ka-nodokla-maksatajam-nav-materialtehnisku-un-finansialu-iespeju-deklaretas-saimnieciskas-darbibas-veikšanai>